

Реферат на тему: "Детектив"

Тематично-літературні

ВСТУП

Детектив порівняно з іншими жанрами літератури виник не так і давно. В наш час виходить безліч детективної літератури, але вона ніяк не може зрівнятися з першопрохідцями цього жанру, такими як : Едгар Алан По, Артур Конан Дойль, Агата Крісті та інші. Їхні детективні твори визнано найкращими широкою читацькою публікою. Всі вони відрізняються один від одного так само як і їх автори та історією їх написання.

Детектив як жанр виник не так і давно , в першій половині дев'ятнадцятого століття, а саме в 1841 році з виходом в світ першої детективної розповіді "Вбивство на вулиці Морг" Едгара По.

В основу всіх детективних романів покладена споконвічна проблема боротьби зі злочинністю, яка переслідує людську цивілізацію ще з початку її виникнення. В творах цього жанру описується складний процес розкриття злочинів та відновлення справедливості над людиною яка їх вчинила. В детективі складні життєві загадки розплутують певні особи, які бажають просто дізнатися правду, або люди, які присвятили цій справі своє життя.

Проблема боротьби зі злочинністю не зникла і в наш час, і є спричинена багатьма факторами. В детективних романах автори прагнуть розібратися в соціальних причинах, які штовхають людину на скоїння злочину, а також показати нам, що всякий вчинок, який переступив межу дозволеності буде покараний людьми, котрі стоять на захисті закону.

Проте, було б помилкою вважати , що злочини скоюються тільки на дні людського суспільства. Ганебні справи і скандали не оминають навіть уряди, парламенти і були неодноразово описані видатними майстрами детективу.

Чудовий письменник, талановитий теоретик Едгар Алан По був блудним сином Америки. При житті його називали невдахою гостро засуджували. Він поєднував у собі дар художника, математика, дослідника природи. Його творчість не вкладалася в рамки своєї епохи і не була представником певного напрямку чи течії в літературі. Він був очевидцем різних соціальних конфліктів, виріши на Півдні Америки, в рабовласницькому штаті Вірджинія. Едгар По був сином свого часу і жваво цікавився його проблемами.

Велике значення мала художня і критична діяльність Едгара По, віддавшого багато сил боротьбі з літературною бездарністю. Його естетичні погляди формувалися під впливом ідей американського просвітництва. Глибоко осмисливши європейський романтизм, він став одним із найкращих теоретиків романтичного напрямку в Америці.

Перша його збірка віршів вийшла в 1827 році і називалася "Тамерлан та інші вірші". Разом з Ірвінгом та Готторном він був одним з творців новелістичного жанру. Ним

написано сімдесят розповідей та повістей, які справили великий вплив на розвиток американської та світової оповіді. В жанрі новели він є визнаним майстром. Найкращими з його творів є: "Вбивство на вулиці Морг", 1841, "Таємниця Марі Роже", 1844, "Вкрадений лист" 1845, "Золотий жук" 1843. В багатьох його розповідях людина зображується як іграшка якихось таємничих сил, чи жертва паталогічних пристрастей.

Автор високо ставив мистецтво психологічного розслідування. Цією якістю був наділений один з його найвідоміших персонажів, детектив-любитель, — Огюст Дюпен, герой декількох новел Едгарда По. Дюпен перший з ряду знаменитих літературних детективів. Він аристократ за походженням здобувши солідну освіту, багато читає і взагалі любить книги. За допомогою своїх блискучих здібностей Дюпен розгадує таємниці та розкриває злочин.

У нього виключно аналітичний розум і він не раз зізнається своєму другові, що люди для нього відкрита книга. Його метод розкриття злочинів цілком заснований на математичному підході: зіставленню фактів та деталей при побудові ланок умовиводу. Але злочин для Дюпена тільки привід для логічної гри, справедливості не цікавить його як і навколишній світ. Він живе "в собі та для себе", відвернувшись від простого та нецікавого буденного життя.

Аналітичний принцип дослідження фактів та явищ покладений в основу таких його детективних розповідей: "Таємниця Марі Роже", "Вкрадений лист" та інші.

У творі "Золотий жук", по оцінці Жюль Верна самої найкращої новели Едгар По, перепрацював популярну у фольклорі легенду про закопані піратами скарби.

Автор захоплював читачів, чудовою аналітичною здатністю зіставляти факти, підтверджувати практикою висунуті гіпотези. Письменника не цікавить аналіз соціальних причин розкриваємих злочинів. Едгар По надзвичайно економичний в використанні художніх засобів. Манера висловлюватись в написаних розповідях є простою та лаконічною. У творах немає нічого зайвого. Це змушує читача повірити в достовірність описаних подій. В детективних розповідях, неперевершених по стилю написання, захоплюють психологічні спостереження, гостросюжетні повороти, правдоподібність деталей та неперевершена кінцівка.

Різносторонній таланти Едгара По, його поетичність та інтелектуальність не вкладалися в рамки його епохи та були оцінені значно пізніше.

Ще одним письменником детективного жанру був Уілкі Коллінз, який в свій час також здобув великої популярності. Від народився 8 грудня 1924 року. Тринадцятирічним юнаком Уілкі побачив Італію, де разом з батьком прожив півтора роки. В майбутньому він ще не раз відвідає цю країну і його італійські враження згодом відіб'ються у його творчості.

По закінченні школи, виконуючи бажання батька, Уілкі зайнявся комерцією. У 1841 р. поступив на службу до торговця чаєм. Але комерційна справа була чужою для нього і він залишив її. В 1846 році розпочав заняття в Лінкольн-Інне, в одній з чотирьох старовинних лондонських корпорацій юристів. Ці корпорації володіли монопольним правом підготовки адвокатів і видавали дозвіл на адвокатську практику. Уілкі Коллінз

получив таке право, але їм не скористувався. Ґрунтовні знання історії, теорії та практики англійського судочинства, які він здобував в Лінкольн-Інне, не пропали даремно, він використовував їх в своїх романах.

Перша книга Уїлки Коллінза вийшла у світ в 1848 році — це була двохтомна біографія свого батька. Через два роки вийшов перший роман Коллінза, який називався "Антоніна або падіння Риму", теа плодом італійських вражень.

На початку 50-х років Уїлки Коллінз познайомився, а згодом і потоваришував з Чарльзом Діккенсом. Два відомих письменника часто зустрічалися, багато подорожували разом. Вплив Діккенса на творчий розвиток Коллінза беззаперечний і значний. Автора вважають основоположником й представником так званої "сенсаційної літератури", яка сформувалася в школі Діккенса. В багатьох його детективних романах не має професійного персонажа, який би вів розслідування. Детектива чи полісмена, їхні функції виконують зовсім різні люди. Сам читач безпосередньо, в силу положення, відведеного йому автором, втягується в процес розкриття таємниці. Саме такий стиль написання спостерігається в його найвідоміших творах: "Місячний камінь", "Жінка в білому", "Чоловік і дружина".

В основу "Місячного каменя", насиченого пригодами роману, покладено таємничу історію про зникнення з індійського храму коштовного місячного каменя та його розшуків. В цьому захоплюючому творі розповідь подій викладає не один певний персонаж, а дев'ять зовсім різних людей, які створюють неперевершену інтригу, загадкову атмосферу, яка не дає читачу буквально відірватися від книги. Кожний з оповідачів безпосередньо брав участь у описаних ними подіях. В цьому романі бере участь і професійний детектив, якого звали Кафф. Він був наділений солідними аналітичними здібностями, але не здобув визнання серед читачів, будуючи лише другорядним персонажем.

Сенсаційний стиль написання творів є особливим і був вперше застосованим Уїлкі Коллінзом. Детективні романи написані таким стилем, складалися нібито з окремих частин, які зливалися в одне довершене ціле. Подію, яка відбувалася, оповідали декілька персонажів і кожний висловлював свою точку зору, залишаючи за читачем право, судити чи милувати. "Враження, яке впливає на читача, — писав він, — суттєво залежить не від самих подій, а від людського інтересу пов'язаного з ним".

Взагалі, Уїлкі Коллінз написав більш як 60 різних творів, та ще близько 30 так і залишилися на чорновиках. Він був неординарною особистістю і згодом його наслідували багато відомих письменників.

Наслідником Уїлкі Коллінза був автор відомих розповідей то повістей, англійський письменник Артур Конан Дойл. Він народився 22 травня 1859 року. Його батьки — Чарльз Еліот Дойл та Мері Фолі — походили з стародавніх дворянських родів. Основна роль у вихованні сина й формуванні характеру сина належала матері, яка могла перелічити своїх предків за шість останніх століть та була знавцем французької мови та геральдики. Виховуючи малого Артура у відповідності зі своїм кодексом поведінки: "Бути безстрашним із сильними, лагідним зі слабкими. Допомогати кожній людині, хто

вона б не була". Слід сказати , що старання матері увінчалися цілковитим успіхом. Сім'я хлопця не була багатою, тому Артуру прийшлось поїхати в Німеччину, щоб вчитися там на свій заробіток, який був дуже мізерним. І тільки могутнє здоров'я Конан Дойля дало йому змогу закінчити у 1885 році медичний факультет.

Ще з раннього дитинства він мріяв про морські подорожі, як тільки йому дали диплом, він поступив корабельним лікарем на китобойне судно і поплив у Льодовитий океан, а на наступний рік — також корабельним медиком здійснив подорож у Африку. Потім він осів у Лондоні. Але медична практика, в перший час, не давала йому бажаного прибутку. Артур з ранку до самого вечора чекав пацієнтів, але вони не йшли, тому, щоб заповнити вимушене дозвілля, він почав писати невеличкі розповіді для журналів. Ці твори не мали успіху у читачів.

Якось він згадав одного дивака, Джозефа Белла, який був вчителем у медичному закладі, де вчився Конан Дойль ще в Единбурзі. Цей вчитель дивував студентів своїм вмінням за допомогою "дедуктивного методу" розбиратися в самих заплутаних життєвих ситуаціях. К.Дойль вирішив зобразити Белла героєм однієї своєї повісті — під вигаданим іменем Шерлок Холмс. Розповідь пройшла непоміченою, але коли в 1889 році він написав свою другу розповідь, яка називалася "Знак чотирьох" до нього прийшла довгоочікувана слава. З тих пір, як тільки у журналі з'являлася нова розповідь про Шерлока Холмса, біля всіх книжкових магазинів шикувалися черги читачів.

Тепер вже славетного детектива полюбили, та робота над оповіданнями про нього відволікали К.Дойля від здійснення інших, на його думку, важливих творчих задумів, тому він вбиває свого героя в оповіданні "Остання справа Холмса", що було опубліковано наприкінці 1893 року. Це викликало, не тільки протест, але й обурення читачів. Молоді люди в Лондоні демонстративно начепили на своїх капелюхах жалобні стрічки. Читачі в листах благали: "воскресити" детектива, редактори журналів просили, видавці намагалися підкупити, дехто навіть погрожував. Та К. Дойль залишався "глухим" і до благань і до прокльонів.

Повернувся він до Ш.Холмса аж через 10 років, коли його зацікавив сюжет "Собака Баскервілів". Вдруге подарувавши життя Ш.Холмсу в "Порожньому будинку", к. Дойль вже ніколи з ним не розлучався, опублікувавши останній 60 твір про нього в 1927 році, за 3 роки до його смерті.

В своїх творах він кидав виклик тогочасній політичній системі чи іншій важливій проблемі того часу, а просто обмежується, які торкаються звичайних людей.

Шерлок Холмс народився на двадцять вісім років пізніше від свого творця. У літературознавців і критиків прийнято, коли вони аналізують оповідання про нього, шукати йому батьків серед персонажів, створених Е.По і Габоріо та навряд чи це правильно. Феномен ш. Холмса полягає в тому, що він сприймається як людина, що існувала насправді. Навіть тепер у Лондоні, на вулиці Бейкер-стріт знаходиться музей та пам'ятник Шерлоку Холмсу, який був відкритий 27 березня 1990 року.

Стиль Конан Дойля у деяких своїх творах наслідувала Агата Крісті . Вона написала близько 60 детективних творів та романів. Народившись 1891р. у Англії в місті Торки,

під час першої світової війни працювала сестрою милосердя. Після успіху першого роману, який називався "Таємнича історія", вона вирішила, слідуючи традиції Конан Дойля, зробити головним героєм своїх романів бельгійського детектива, якого звали Еркюль Пуаро, володіючого невичерпною енергією та віруючого у сили власної інтуїції.

Книги Крісті відносяться до жанрової різноманітності, так званого "інтуїтивного" детектива, в якому злочини розкриваються не за допомогою конкретних доказів та дослідження фактів, а за допомогою особливої психічної проникливості, якою володіє її головний герой. До найкращих детективних романів, які написала Агата Крісті відносяться: "Пуаро розслідує", "Таємниця коминів", "Вбивство Роджера Екройда", "Кіт серед голубів", "Східний експрес", та інші.

В більшості її творів фігурував вищезгаданий детектив. Іноді він був розсіяний, але ця дивакувата розсіяність перепліталася з спостережливістю. Ця риса іноді переростала в негативний недолік, коли Пуаро "пхає ніс не в свої справи", а саме нишком підслуховує чи спостерігає за зовсім незнайомими йому людьми, але, можливо, що ця особливість його характеру є лише професійною звичкою. Незважаючи на всі його інтелектуальні здібності, він був дуже нерішучою людиною. Пуаро не дуже любив спілкуватися з людьми, хоча був ввічливим і дружньо ставився до співрозмовника. Це підтверджуються слова з роману "Східний експрес": "Пуаро просувався досить поволі, майже всі відвідувачі зібралися в тісному коридорі, тому Пуаро з регулярністю годинникового механізму вибачався за скоєні ним незручності". Також він не був ласим до грошей, бо в одному творі відмовився від прибуткової справи, керуючись власною неприязністю до цієї людини, яка пропонувала гонорар.

Ось і все, що стосується його характеру, а щодо його зовнішності, то в творах вона описується дуже мало. Пуаро зображується, як невеличкий зростом чоловічок, якого рідко хто сприймає в серйоз з великими чорними вусами, які він постійно намагається врятувати від тарілки з супом під час обіду.

Його методи розслідування злочину базувалися не глибокому вивченні справи, фактів та речей, які на перший погляд здавалися дріб'язковими, а по суті несли в собі дуже корисну інформацію, яка іноді допомагає в розкритті заплутаного злочину. Так само, як і Огюста Дюпена, його не цікавила справедливість. Свою незвичайну роботу він вважав просто розвагою, яка допомагає йому не вмерти від нудьги. Його залізна логіка є майже інтуїтивною, хоча будь-які висновки були наслідком умовиводу, який беззаперечно підтверджувався фактами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеев С.С., Дулуман Е.К., Мельничук В.С., Николаева А.С., Семенова А.С., Чудінова Т.А. Коротка літературна енциклопедія.— Москва:1986.
2. Богословський В.Н., Головиченко А.Ф., Сурмак В.М. Історія зарубіжної літератури 19 століття.-Просвіта:1990.
3. Дойл, Артур Конан. Собака баскервілів: повість та оповідання./пер. З англійської Дмитренко М.А.-К.: Дніпро, 1992.
4. Дойл, Артур Конан. Записи про Шерлока Холмса/Вступна стаття Чуковського

К.Н.; Правда: 1986-розповіді/1859-1930/.

5. Коллінз Уілкі. Твори в двох томах. Том другий. Місячний камінь. К.: Дніпро, 1989,

6. Коллінз Уілкі. Жінка в білому: Роман/Вступна стаття Урнова М.В.; Москва: 1989.

7. Крісті Агата. Східний експрес. Десять негрятят. Роман/Переклад з англійської Беспалова Л..-Москва: 1990.

8. Мокульський С.С., Жирмунський В.М., Смірнов А.А. Історія зарубіжної літератури.-Москва: 1987.